

להעמיד את הכלכלה על הראש-

גמ"חים להלוואות ללא ריבית כשימוש ייחודי בהון חברתי

דוד גודינגר
מנחה: פרופ' עמירם גונן

מתודולוגיה

מקרה בוחן- גמ"חים (הלוואות ללא ריבית) בחברה החרדית
שילוב של שימוש בנתונים סטטיסטיים ומחקר איכותני:
מהו היקפה ומשמעותה של תופעת הגמ"חים מבחינה מספרית ובעיני השותפים בה

שאלת המחקר

האם ניתן "להפוך" את המבנה הכלכלי כך שההון החברתי יהווה פקטור מרכזי בכלכלה של חברה מסוימת?
האם ה"הון החברתי" עשוי להיות "מלא" מספיק?
האם אפשרי מצב יציב כזה או שיווצר תמריץ לניצול יתר?

רקע

- הון חברתי**: ניתן לתרגם את איכות הקשרים בין אנשים- בעיקר אמון, שיתוף פעולה וניצול ערוצי מידע הדדיים- לשפה כלכלית, ולהפיק מכך תועלת במובן כלכלי צר

מימצאי ביניים

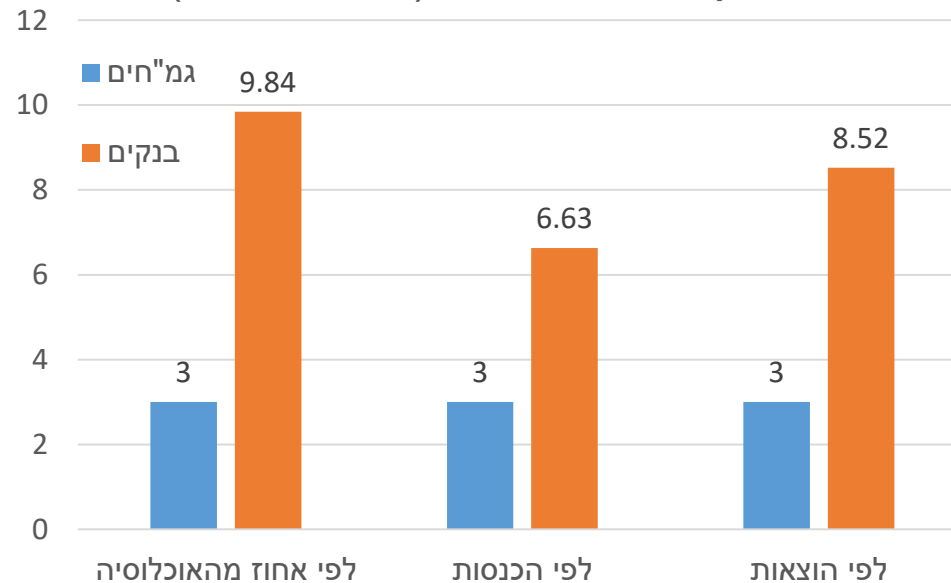
מכניזמים חברתיים:
הלוואות על בסיס אמון, ערבים, סנקציה קהילתית ניהול התנדבותי וללא שקיפות תחושת חובה מוסרית להחזר החוב

מאפייני ההלוואה:
לצרכי חתונה או אירוע חריג סכום ההלוואה נע בין 20,000-160,000 בפריסה של 10 שנים

שאלות לדיון

האם המודל בר-קיימא או שהוא תלוי בנסיבות זמניות מאוד?
האם ניתן להעתיק את המודל לחברות אחרות בשינויים הנדרשים?

מימון במגזר החרדי (במליארדי ₪)

- מאפיינים של הון חברתי**:
חיוביים-

משאב לא מתכלה וללא עלות כלכלית מובנה במערכות אחרות ויוצר סינתזה והפריה הדדית ביניהן

רווח נקי ייחודי

- שליליים**-

קשה מאוד ליצירה ולשחזור קשה מאוד לשליטה קשה מאוד לפיקוח ובקרה התערבות עשויה לגרום תוצאות שרשרת בכיוונים שונים

משני ביחס להון פיזי

- חרדים בישראל**:

קשר חברתי הדוק, שיעורי עוני גבוהים, תלות רבה בכלכלה הלא-חרדית